

KAMU HUKUKU/PUBLIC LAW

Araştırma Makalesi / Research Article

Siber Güvenlik Başkanlığının Düzenlenişine Dair Değerlendirme*

An Assessment on the Establishment of the Cybersecurity Presidency

A. Deniz BİLGEHAN**

ÖZ

Son yıllarda hızlanan teknolojik gelişmeler, Türkiye Cumhuriyeti idari teşkilatında yeni idare ya da idari birimlerin kurulmasını gerektirmiştir. Siber Güvenlik Başkanlığı bu kapsamda yakın zamanda bir kamu tüzel kişiliği olarak idari teşkilata dahil olmuştur. Başkanlığın idare hukukuna getirdiği tek yenilik faaliyet alanıyla ilgili olmayıp düzenleniş biçimi de başlı başına önem arz etmektedir. Zira 2017 Anayasa değişikliğinden bu yana kamu tüzel kişileri, Anayasa'nın kanunla düzenlenmesini öngördüğü konular dahil olmak üzere büyük ölçüde Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile düzenlenmektedir. Siber Güvenlik Başkanlığı ise Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kurulmakla beraber adeta eleştiriler dikkate alınmışçasına kanunla düzenlenmesi öngörülen konular bakımından büyük ölçüde kanunla düzenlenmiştir. Siber Güvenlik Başkanlığının, 2017 Anayasa değişikliğinden sonra kamu tüzel kişilerinin kuruluşunda genellikle izlenen yoldan farklı olarak, büyük ölçüde kanunla düzenlenmesi, kanun koyucu ve yürütmenin doktrindeki eleştirileri gerçekten dikkate alıp almadığı sorusunu akla getirmiştir. Bu sorunun cevabını bulmak üzere makalede Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri ile personeliyle ilgili hususların düzenleniş değeri değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme göstermiştir ki, Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen konuların büyük ölçüde kanunla düzenlenmiş olması, Anayasa'daki hükümlerin amaçlarına ulaşmak için yeterli olamamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Siber güvenlik, idari teşkilat, hukuki belirlilik, idarenin kanuniliği, kamu personeli.

ABSTRACT

Recent technological advancements have necessitated the establishment of new public administrations within the administrative organization of the Republic of

* Makale gönderim tarihi: 14.04.2025. Makale kabul tarihi: 03.05.2025. A. Deniz Bilgehan, "Siber Güvenlik Başkanlığının Düzenlenişine Dair Değerlendirme", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 12, Sayı 1, 2025, ss. 63-88, DOI: <https://doi.org/10.46547/imuhfd.2025.12.1.3>

** Kamu Hukuku Doktoru, 0000-0003-3737-5909, adbilgehan@outlook.com

Çatışma Beyanı: Yazar/lar herhangi bir çatışma beyanı bildirmemiştir.

Turkey. The Cyber Security Presidency has recently been incorporated into the administrative organization as a public legal entity. The novelty brought by the Presidency to administrative law is not only related to its field of activity but also to its organizational structure. Since the 2017 constitutional amendment, public legal entities have largely been regulated by the Presidential Decree (CBK), including matters that the Constitution stipulates should be regulated by law. However, the Cyber Security Presidency, although established by a CBK, is largely regulated by law in areas where legal regulation is anticipated. This difference raises questions about whether the legislative and executive branches truly consider criticisms in the organization of the Cyber Security Presidency. To answer this question, the article evaluates the regulation of the Presidency's duties, powers, and personnel. This evaluation shows that despite many constitutional provisions being regulated by law, they are insufficient to achieve the purposes intended by the Constitution.

Keywords: Cyber security, administrative organization, legal certainty, legality of administration, public personnel.

Giriş

Son yıllarda hızlanan teknolojik gelişmeler, idari teşkilatta yeni idare veya idari birimler kurulmasını gerektirmiş, Siber Güvenlik Başkanlığı da bu kapsamda kurulmuştur¹. Siber Güvenlik Başkanlığı, 8 Ocak 2025 tarihinde yayımlanan 177 sayılı Siber Güvenlik Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle² Türkiye Cumhuriyeti idari teşkilatındaki yerini almıştır³. Siber Güvenlik Başkanlığını idare hukuku açısından yeni kılablecek bir diğer husus ise düzenleniş biçimi olmuştur.

Türk idare hukukunda, 2017 Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle birlikte yürütme güçlendirilmiş⁴, idari teşkilatın düzenlenmesinde Cumhurbaş-

1 Türk hukukunda siber güvenliğin geçirdiği sürece dair bkz. Hasan Alpay Karasoy, Pelin Babaoğlu, "Türkiye'de Siber Güvenlik: Yasal ve Kurumsal Altyapı", *Yasama Dergisi*, Sayı 44, Temmuz-Aralık 2021.

2 177 sayılı Siber Güvenlik Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Resmi Gazete (RG) 08.01.2025-32776.

3 177 sayılı CBK m. 3: "Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili diğer mevzuatla verilen görev ve yetkileri yerine getirmek üzere Cumhurbaşkanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli ve merkezi Ankara'da bulunan Siber Güvenlik Başkanlığı kurulmuştur."

4 Turan Yıldırım, "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt 23, Sayı 2, 2017, s. 18, (Cumhurbaşkanlığı); Osman Korkut Kanadoğlu, Ahmet Mert Duygun, *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2025, s. 411; Halit Eyüp Özdemir, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Çerçevesi", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 1, 2019, s. 266; Seda Dunbay, "Yürütmenin Büyümesi Sorunsalı Karşısında Liberal Demokrasilerin Geleceğine İlişkin Kısa Bir Değerlendirme", Ed. Zülfiye Yılmaz, *Cumhuriyetin Yüzüncü Yılına Kadın Hukukçuların Armağanı: Kamu Hukukunun Temel Sorunları ve Eleştirel Hukuk Çalışmalarına Bir Katkı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2023, s. 125.

kanlığı kararnamelerinin (CBK) sıklıkla kullanılması yoluna gidilmiştir. Bu düzenlemeler, Anayasa⁵ m. 123/3'te⁶ yer alan kamu tüzel kişiliğinin CBK ile kurulabilmesi imkanını da aşarak Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen alanları da kapsayabilmiştir. Anayasa Mahkemesi (AYM), genellikle, söz konusu CBK hükümlerini Anayasa m. 123/3 kapsamında değerlendirse⁷ de bu durum doktrinde eleştirilere yol açmıştır⁸. Zira Anayasa m. 7 yasama yetkisinin devredilmezliğini öngörmektedir ve Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen konuların CBK ile düzenlenmesi, yasama yetkisinin devredilmezliğiyle bağdaşmamaktadır.

Gerçekten AYM'nin de yukarıda aktardığımız görüşünün yanı sıra, CBK ile düzenlenmesinin mümkün olduğunu belirttiği konuların münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiğini ifade eden kararı da bulunmaktadır⁹. Siber Güvenlik Başkanlığı, uzun zamandır devam eden bu tartışmalara yeni bir boyut getirecek biçimde düzenlenmiştir.

Siber Güvenlik Başkanlığı, 2025 yılının başında 177 sayılı CBK ile kurulmuş olsa da görev ve yetkileri ile personeliyle ilgili hususların önemli bölümü 2025 yılının ortasında yürürlüğe giren 7545 sayılı Kanun'la¹⁰ düzenlenmiştir. Ayrıca 7545 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden kısa bir süre sonra kamu hizme-

- 5 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 2709 sayılı Kanun, RG. 09.11.1982-17863 (Mükerrer).
- 6 Anayasa m. 123/3: “Kamu tüzel kişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.”
- 7 AYM, E.2020/46, K.2023/149, 13/09/2023, RG. 17.11.2023-32372, § 13: “Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fıkrasında idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği belirtilmiş, üçüncü fıkrasında ise kamu tüzel kişiliğinin kanunla veya CBK ile kurulacağı hükme bağlanmıştır. Anılan fıkrada yer alan “...kurulur.” ibaresinin CBK ile kurulan bir kamu tüzel kişiliğinin CBK ile düzenlenmesini de içerdiği anlaşılmaktadır. Zira Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasındaki koşullara bağlı olmak kaydıyla kamu tüzel kişiliğinin görevleri, yetkileri ve yapısı gibi unsurların CBK'yla düzenlenemeyeceğinin kabulü, kamu tüzel kişiliğinin CBK'yla kurulmasını mümkün hâle getiren anayasal hükmü işlevsiz, dolayısıyla anlamsız kılabilir.” Aynı yönde bkz. AYM, E. 2019/105, K. 2020/30, 12/06/2020, RG. 20.08.2020-31219, § 45.
- 8 Fatma Didem, Sevgili Gençay, “Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Karşılıklı Mahfuz Alanları Meselesi”, Ed. Oktay Uygun, Egemen Esen, *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi - Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020, s. 272; Ayhan Tekinsoy, “Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Yürütmenin Mahfuz Düzenleme Yetkisi Açısından Değerlendirilmesi”, Ed. Oktay Uygun, Egemen Esen, *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi - Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020, s. 410; Dilşad Çiğdem Sever, “Cumhurbaşkanının Teşkilatlanma Konusundaki Yetkileri ya da 'Parthenogenesis' Olmak”, Ed. Oktay Uygun, Egemen Esen, *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi - Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020, s. 353. (Teşkilatlanma).
- 9 AYM, E. 2019/31, K. 2020/5, 23/01/2020, RG. 13.05.2020-31126, § 11.
- 10 7547 sayılı Siber Güvenlik Kanunu, RG. 19.03.2025-32846.

tinin siber alana taşınmasına dair asli görevleri üstlenmiş olan, bünyesinde Siber Güvenlik Başkanlığı adında birim bulunduran ve tüm görev ve yetkileri CBK ile düzenlenen Dijital Dönüşüm Ofisi kapatılmıştır¹¹. Başka bir deyişle, Anayasa m. 123/3'ün sağladığı imkanla kamu tüzel kişiliği CBK ile kurulmuş, bugüne dek tartışma konusu olduğu hâlde teşkilatlanmalarda kanunla düzenlenmeyen pek çok alan da Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşunda kanunla düzenlenmiştir.

Tüm bu gelişmeler akla şu soruyu getirmiştir: Siber Güvenlik Başkanlığının düzenleniş biçimi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin uygulanmaya başlamasıyla ortaya çıkan değişikliklerle ilgili eleştirilerin Türkiye Cumhuriyeti idari teşkilatında dikkate alındığının bir göstergesi midir? Bu sorunun cevabı, idarenin teşkilatlanmasında CBK ile düzenlenmesi tartışma konusu olan hususların Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşundaki düzenlenme biçimlerinin değerlendirilmesiyle bulunabilecektir. Tartışma konusu olan hususları ise iki ana başlıkta değerlendirmek mümkündür. Bunlar; görev ve yetkilerin düzenleniş (I) ile personelle ilgili hususların düzenlenişidir (II).

I. Görev ve Yetkilerin Düzenleniş Açısından Değerlendirme

Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri hem 177 sayılı CBK'nin 4. maddesinde hem de 7545 sayılı Kanun'un 5. ve 6. maddelerinde düzenlenmiştir. Zamansal olarak 7545 sayılı Kanun, 177 sayılı CBK'den daha sonra yürürlüğe girmiştir.

Daha önce yürürlüğe giren 177 sayılı CBK'deki görev ve yetkilerin daha genel ifadelere sahip olduğu ve "görev ve yetki" bahsinin tek bir maddede düzenlendiği görülmektedir. Söz konusu 4. maddeye göre, Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri özetle şunlardır: siber güvenlik alanında politika, eylem planları, bilinçlendirme ve proje gerçekleştirmek, siber güvenlik zafiyetlerinin tespit edilmesine yönelik çalışmak, yatırımların yönlendirileceği alanları belirlemek, teşvikler hakkında görüş bildirmek, acil durum hâlleri için planlar oluşturarak operasyon merkezleri kurmak ve mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak. Bunların yanında, 7545 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra 183 sayılı CBK ile 177 sayılı CBK'nin görev ve yetkileri arasına kamunun dijital dönüşümün ve yapay zekâ uygulamalarının sağlanması da eklenmiştir¹².

11 183 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 28.03.2025-32885. Aynı düzenlemede, Cumhurbaşkanlığına bağlı Finans ve İnsan Kaynakları Ofisleri de kapatılmıştır.

12 183 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi m. 23, RG. 28.03.2025-32855.

Siber Güvenlik Başkanlığının, 7545 sayılı Kanun'da düzenlenen görevleri ise şöyle özetlenebilir: İlgili mevzuatta yer alan görevleri yapmak¹³, siber güvenlik alanında faaliyet gösterenlerin uyması gereken usul ve esasları düzenlemek¹⁴, kritik altyapıları belirlemek¹⁵ ve bunlarla ilgili tedbirleri almak¹⁶, siber saldırıları tespit etmek¹⁷, siber olaylara müdahale ekiplerini kurmak ve denetlemek¹⁸, kamu hizmetinin siber güvenliği için gerekli altyapıyı kurmak¹⁹, siber güvenlik alanındaki hizmetlerin sertifikasyon işlemlerini yürütmek²⁰, siber güvenlik denetimini gerçekleştirmek ve denetim sonucuna göre yaptırım uygulamak²¹, denetim yapacak kuruluşların niteliklerini belirlemek ve onları görevlendirmek²². Başkanlığın anılan Kanun'da düzenlenen yetkileri ise kısaca şunlardır: İlgili mevzuatta yer alan yetkileri kullanmak²³, siber saldırılara karşı gerekli tedbirleri almak ve bu kapsamda toplanan verileri Başkanlığın bilişim sistemine aktarmak²⁴, siber olay müdahale desteği sağlamak²⁵, bilişim sistemlerindeki log kayıtlarını bünyesinde toplamak ve paylaşmak²⁶, denetim için bağımsız denetçiler yetkilendirmek²⁷.

Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerinin düzenlenişini incelediğimizde, değerlendirmenin iki başlık altında yapılabileceğini tespit ettik²⁸. Bunlar; görev ve yetkilerin hukuki belirlilik ilkesine uygun düzenlenmesi (A) ile veri paylaşımının kanunla düzenlenmesi gereğidir (B).

13 7545 sayılı Kanun m. 5/1/a.

14 7545 sayılı Kanun m. 5/1/e.

15 7545 sayılı Kanun m. 5/1/c.

16 7545 sayılı Kanun m. 5/1/ç.

17 7545 sayılı Kanun m. 5/1/b.

18 7545 sayılı Kanun m. 5/1/d.

19 7545 sayılı Kanun m. 5/1/f.

20 7545 sayılı Kanun m. 5/1/g.

21 7545 sayılı Kanun m. 5/1/h.

22 7545 sayılı Kanun m. 5/1/ı.

23 7545 sayılı Kanun m. 6/1/a.

24 7545 sayılı Kanun m. 6/1/b.

25 7545 sayılı Kanun m. 6/1/c.

26 7545 sayılı Kanun m. 6/1/d.

27 7545 sayılı Kanun m. 6/1/ı.

28 Belirtmek gerekir ki, Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerinin içeriğiyle ilgili olarak temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması açısından da değerlendirilmesi gereken pek çok husus bulunmaktadır. Çalışmamızda Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşunun düzenlenmesi değerlendirildiğinden bu hususlara değinilmemiştir. Bu konuyla ilgili çalışma için bkz. İfade Özgürlüğü Derneği, *Siber Güvenlik Kanunu Teklifi: Tehlikenin Farkında Mısınız?*, 16.01.2025, <https://ifade.org.tr/siber-guvenlik-kanunu-teklifi-tehlikenin-farkinda-misiniz/> (15.02.2025).

A. Görev ve Yetkilerin Hukuki Belirlilik İlkesine Uygun Düzenlenmesi

İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle de düzenlenmeye başlanmasından sonra eleştiri konusu olan sorunlardan biri görev ve yetkilerin hukuki belirliliğe aykırı biçimde düzenlenmesidir²⁹. Hukuki belirlilik AYM içtihadında şöyle açıklanmaktadır³⁰: “*Hukuk devletin temel unsurlarından biri de belirlilik ilkesidir. Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarına göre anılan ilke, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olmasını gerektirmektedir. Anılan ilkenin yürütmenin asli düzenleyici işlemi niteliğinde olan CBK’lar bakımından da geçerli olduğunda şüphe bulunmamaktadır.*”.

Bu açıklamadan anlaşılacağı üzere idarenin görev ve yetkilerini düzenleyen kanun ve CBK hükümleri, herhangi bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde açık olmalıdır. Siber Güvenlik Başkanlığını düzenleyen kanun ve CBK hükümlerini incelerken hukuki belirlilik açısından sorun teşkil edebilecek iki husus tespit ettik. Bunlardan ilki, görev ve yetkilerin hem kanun hem de CBK ile düzenlenmiş olmasıyla ilgilidir (1). İkincisi ise idareye siber güvenlik alanında verilen düzenleme yetkilerinin bir kısmının hukuki belirliliği sağlayacak biçimde açık ve uygulanabilir olamamasıdır (2).

1. Görev ve Yetkilerin Hem Kanun Hem de CBK ile Düzenlenmiş Olması

Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri incelendiğinde, 7545 sayılı Kanun’da yer alan görev ve yetkilerin çok daha ayrıntılı olduğu görülmektedir. Öte yandan anılan Kanun’da ve CBK’de sayılan görev ve yetkilerin birbirlerini dışladığı da söylenemez. Aksine 177 sayılı CBK’de yer alan görev ve yetkiler, 7545 sayılı Kanun’da yer alan görev ve yetkileri kapsayabilecek ifadelerle sahiptir. Aynı konunun hem CBK hem de kanunda düzenlenmiş olması, Anayasa m. 104/17’nin 4., 5. ve 6. cümlelerini akla getirmektedir: “*Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.*”

²⁹ Sever, *Teşkilatlanma*, s. 380.

³⁰ AYM, E. 2023/61, K. 2024/10, 18/01/2024, RG. 26.03.2024-3250,1 § 22; AYM, E. 2022/113, K. 2023/112, 22/06/2023, RG. 29.09.2023-32324, § 29; AYM, E. 2018/149, K. 2022/163, 29/12/2022, RG. 03.08.2023-32268, § 26; AYM, E. 2019/96, K. 2022/17, 24/02/2022, RG. 26.05.2022-31847, § 47; AYM, E. 2018/134, K. 2021/13, 03/03/2021, RG. 16.06.2021-31513, § 38; AYM, E. 2018/125, K. 2020/4, 22/01/2020, RG. 13.05.2020-31126, § 28.

İlk olarak Anayasa m. 104/17'nin 4. cümlesi açısından, 7545 sayılı Kanun, 177 sayılı CBK'den daha sonra yürürlüğe girdiğinden bu kısımda tartışma gerekli olmamakla beraber anılan Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra 177 sayılı CBK'de değişiklik yapılması hususu da sonraki başlıkta değerlendirilmektedir.

Anayasa m. 104/17'nin 5. cümlesi açısından ise mevcut durumda, 177 sayılı CBK ile 7545 sayılı Kanun'da düzenlenen görev ve yetkiler arasında birbiriyle açıkça farklı olan hükümlerin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Farklılıktan ziyade 177 sayılı CBK'de yer alan görev ve yetkilerin bir kısmı, 7545 sayılı Kanun'da yer alan görev ve yetkilerin "giriş cümlesi" olabilecek ifadeler taşımaktadır. Örneğin, 177 sayılı CBK m. 4/1/g'de yer alan "siber güvenlik zafiyetlerinin tespit edilmesi amacıyla çalışmalar yürütme" görevi, 7545 sayılı Kanun'da m. 5/1/b'de bulunan "Kritik alt-yapılar ve bilişim sistemlerinin siber dayanıklılığının artırılmasına, siber saldırılara karşı korunmasına, gerçekleştirilen siber saldırıların tespitine, muhtemel saldırıların önlenmesine ve etkilerinin azaltılmasına veya ortadan kaldırılmasına yönelik faaliyet yürütmek, bu kapsamda zafiyet ve sızma testleri ile varlıklara yönelik risk analizleri yapmak veya yaptırmak, siber tehditlerle mücadele etmek, siber tehdit istihbaratı elde etmek, oluşturmak ve paylaşmak, zararlı yazılım inceleme faaliyetleri yürütmek" görevlerinin genel kapsamını belirten bir ifade olarak anlaşılabilir. Benzer yönde örnekleri sıralamak mümkündür³¹.

Bunların yanı sıra 7545 sayılı Kanun ve 177 sayılı CBK'de birbirleriyle tamamen örtüşmese dahi çelişmeyen çeşitli görev ve yetkiler bulunmaktadır. Örneğin, 177 sayılı CBK, 7545 sayılı Kanun'da açıkça bulunmayan bir görev olarak siber güvenlik alanında eğitim yürütmeyi de içermektedir³². Öte yandan, 7545 sayılı Kanun'da tanımlanan bir görevin farklı bir biçimde yapılmasının 177 sayılı CBK'de öngörülmesi gibi bir durum söz konusu değildir. Örnek vermek gerekirse, 7545 sayılı Kanun'da Siber Olaylara Müdahale Ekiplerini kurmaktan bahsedilirken 177 sayılı

31 177 sayılı m. 4/1/a'da yer alan "Siber güvenliğin sağlanması amacıyla politika, strateji ve hedefleri belirlemek, eylem planları hazırlamak, mevzuat çalışmalarını yürütmek, ilgili faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak, bunların etkin şekilde uygulanmasını takip etmek" ile 7545 sayılı Kanun m. 5/1/e "Siber güvenlik alanında faaliyet gösterenlerin uyması gereken usul ve esasları düzenlemek" ve m. 5/1/g'de bulunan "Siber güvenlik alanına ilişkin standartları hazırlamak, diğer kişi veya kuruluşlarca hazırlanan standartları tetkik etmek, bunlar hakkında mütalaa vermek, uygun bulunduğu takdirde standart olarak kabul etmek, bunları yayımlamak ve uygulanmalarını takip etmek" görevleri.

177 sayılı CBK m. 4/1/h'de yer alan "Siber güvenlik acil durum ve kriz yönetim planları oluşturmak, bu planlar çerçevesinde ortak operasyon merkezleri kurmak" görevi ile 7545 sayılı Kanun m. 5/1/d'de bulunan "SOME'ler kurmak, kurdurmak ve denetlemek, SOME'lerin günlük seviyelerinin belirlenmesi ve artırılması için çalışmalar yapmak, siber güvenlik tatbikatları gerçekleştirerek SOME'lerin siber olay müdahale kabiliyetlerini ölçmek, diğer ülkelerin siber olaylara müdahale ekipleriyle koordinasyon kurmak, her türlü siber müdahale aracının ve milli çözümlerin üretilmesi" görevleri.

32 177 sayılı CBK m. 4/1/b.

Kanun'da başka herhangi bir operasyon birimi kurulması gibi bir görev verilmemiştir. Bu bakımdan Anayasa m. 104/17'nin 5. cümlesi açısından 177 sayılı CBK ve 7545 sayılı Kanun'da şu an için birbirinden farklı öngörülen görev ve yetkilerin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Böyle bir durumun bulunması hâlinde de Anayasa m. 104/17'nin 5. cümlesi gereğince 7545 sayılı Kanun'da düzenlenen görev ve yetkilerin dikkate alınması gerektiği açıktır. Ancak Anayasa'da farklı hükümler bulunma ihtimaline dair açık hüküm bulunsada aynı konuda hem kanun hem de CBK ile düzenlemenin var olmasının isabetli olmadığı görüşündeyiz. Nitekim Anayasa m. 104/17'nin 6. cümlesi de bunu desteklemektedir.

Anayasa m. 104/17'nin 6. cümlesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümsüz hâle geleceğini öngörmektedir. Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri 177 sayılı CBK ile düzenlenmişken, aynı konuyu içeren 7545 sayılı Kanun daha sonra yürürlüğe girmiştir. Anayasa m. 104/17'nin 6. cümlesinin lafzi yorumu, 177 sayılı CBK'de Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen m. 4'ün hükümsüz hâle gelmesini gerektirir³³. Öte yandan, uygulamada durumun bu şekilde ilerlemediği görülmektedir.

Zira 7545 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra 183 sayılı CBK ile 177 sayılı CBK'nin görev ve yetkileri düzenleyen hükmüne şu bent eklenmiştir³⁴: “*Kamunun dijital dönüşümüne ve kamuda yapay zekâ uygulamalarına öncülük etmek, Dijital Türkiye (e-devlet) hizmetlerinin sunumuna aracılık etmek, bu alanlarda kurumlar arası işbirliğini artırmak ve koordinasyonu sağlamak.*” Bu hâlde, Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri, açık ve ayrıntılı bir şekilde kanunda düzenlenmiş olmasına rağmen bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Siber Güvenlik Başkanlığına yeni bir görev tevdi edilmiş olmaktadır. Bu yeni görevin CBK ile tevdi edilmesi, mevcut soruların yanına Anayasa m.

33 Bir ihtimal olarak, yasa koyucu Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerini, tek bir konu olarak görmeyip her bir görev ve yetkisini ayrı ayrı birer konu olarak kabul ederek bunlardan kanun ile düzenlenmiş olanlarının CBK ile düzenlenemeyeceğini, burada yer almayan bir görev ve yetkinin ise CBK ile düzenlenebileceğini düşünmüş olabilir. Fakat siber güvenlik alanında görev ve yetkiler, birbirinden böyle kolay ayrılacak nitelikte değildir. Kaldı ki 177 sayılı CBK'de yer alan görev ve yetkiler de çok genel kapsamlı olup 7545 sayılı Kanun'daki görev ve yetkilerle örtüşen ifadeler içermektedir.

34 183 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi m. 23, RG. 28.03.2025-32855.

104/17'nin 4. cümlesi³⁵ açısından doğabilecek sorunu da eklemiştir³⁶.

Bunların yanı sıra 177 sayılı CBK'yi dışlamamayı amaçlarcasına 7545 sayılı Kanun'da Siber Güvenlik Başkanlığının ilgili mevzuatla verilen görev ve yetkileri de yerine getireceğini düzenlemiş olması da değerlendirilmelidir. Zira, hem 7547 sayılı Kanun hem de 177 sayılı CBK, Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerine ilgili mevzuatta yer alan diğer görevleri de dahil etmiştir³⁷. Bu yolla 177 sayılı CBK ve 7545 sayılı Kanun'un birbirlerine atfı yapmalarının sağlanması düşünülmüş olabilir. Fakat yukarıda bahsettiğimiz Anayasa m. 104/17'nin açık hükümleri karşısında aynı konunun CBK ve kanun ile düzenlenmesinin bu yolla sağlanması mümkün değildir. Zira Anayasa, normlar hiye-

35 Anayasa m. 104/17'nin 4. cümlesi çerçevesinde yapılacak incelemeye dair şu açıklamalara yer vermiştir: *"Buna göre öncelikle CBK'ların anılan Anayasa hükmü yönünden yapılacak denetiminde karşılaştırmaya esas olabilecek, daha önce çıkarılmış bir kanun olup olmadığının tespit edilmesi gerekir. Sonrasında ise -böyle bir kanun varsa- incelenen CBK kuralının kanunun açıkça düzenlediği konuyu düzenleyip düzenlemediği belirlenmelidir. Bu değerlendirme yapılırken önce ilgili kanunun CBK ile düzenlenen alanda hüküm ifade edip etmediğinin belirlenmesi, ardından da kanundaki düzenlemenin açık olup olmadığının tespit edilmesi gerekir. Bu bağlamda CBK kuralı olmasaydı, karşılaştırmaya esas alınan kanun hükmünün CBK ile düzenleme yapılan konuya uygulanacak olup olmaması, CBK kuralının kanun ile düzenlenen konuda çıkarılıp çıkarılmadığına dair bir gösterge olacaktır."* (AYM, E. 2019/31, K. 2020/5, 23/01/2020, RG. 13.05.2020-31126, § 12).

36 Kanaatimizce söz konusu ekleme, Bakanlığın görev ve yetkilerinin kapsamı açısından da belirsizliğe yol açan sonuçlar doğurabilecektir. Bunun nedeni, 177 sayılı CBK'ye sonradan eklenen yeni görevin Siber Güvenlik Başkanlığının uzmanlık alanından uzak oluşudur. Siber güvenlik ile dijital dönüşümün sağlanması ve yapay zekâ uygulamalarının kullanılması birbirinden farklı konulardır. *"Siber güvenlik, ağa bağlı bilgi sistemlerini kazara ve kasıtlı tehditlere karşı korumak için dikkate alınması gereken çok çeşitli teknik, organizasyonel ve yönetim konularını kapsar. Şifreleme, güvenlik duvarları, anti-virüs yazılımları ve benzeri teknik güvenlik araçlarının ötesinin geçmektedir."* (Michael Veale, Ian Brown, "Cybersecurity", *Internet Policy Review*, Cilt 9, Sayı 4, 2020, s. 2). Dijital dönüşüm, *"dijital teknolojilerin kullanımı ve geliştirilmesi yoluyla ekonomik ve sosyal refahın artırılmasına yönelik insan, iş süreçleri ve teknoloji unsurlarında gerçekleştirilen bütüncül dönüşümü ifade eder."* (48 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 24.10.2019-30928). *"Bir YZ sistemi, açık veya örtük hedefler için, aldığı girdiden, fiziksel veya sanal ortamları etkileyebilecek tahminler, içerik, öneriler veya kararlar gibi çıktıların nasıl üretilceğini çıkaran makine tabanlı bir sistemdir. Farklı yapay zekâ sistemleri yerleştirilmelerinden sonra özerklik ve uyarlanabilirliklerine göre çeşitlenir."* (Luca Bertuzzi, *OECD Updates Definition of Artificial Intelligence 'to Inform EU's AI Act'*, euractiv, 09.11.2023, [https://www.euractiv.com/section/artificial-intelligence/news/oecd-updates-definition-of-artificial-intelligence-to-inform-eus-ai-act/\(01.02.2025\)\)](https://www.euractiv.com/section/artificial-intelligence/news/oecd-updates-definition-of-artificial-intelligence-to-inform-eus-ai-act/(01.02.2025)))). Nitekim 7545 sayılı Kanun da siber güvenlikteki meseleler dikkate alınarak düzenlenmiştir. Siber Güvenlik Başkanlığının, siber güvenliğe dair meselelerin tartışıldığı komisyon görüşmelerinin ardından ortaya çıkan Kanun'un yürürlüğe girmesinin akabinde siber güvenlikten farklı bir konuyla görevlendirilmesi idarenin teşkilatlanması ve faaliyetlerini yerine getirmesi sırasında belirsizliğe yol açmaya müsait bir husustur.

37 Siber Güvenlik Başkanlığının 7545 sayılı Kanun'daki görevlerini düzenleyen 6. maddesi *"İlgili mevzuatta yer alan görevleri yapmak"* bendiyle, yetkilerini düzenleyen 6. maddesi de *"İlgili mevzuatta yer alan yetkileri kullanmak"* bendiyle başlamaktadır. Benzer şekilde 177 sayılı CBK m. 4 *"Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak."* bendiyle tamamlanmaktadır.

rarşisi gereğince kanun ve CBK'nin üstündedir³⁸.

Anayasa m. 104/17'de yer alan düzenlemelere rağmen Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerinin hem CBK hem de kanunda bunca soru işareti oluşturacak biçimde düzenlenmesi, hukuki belirlilik ilkesiyle örtüşmemektedir.

2. İdareye Verilen Düzenleme Yetkilerinin Değerlendirilmesi

Siber Güvenlik Başkanlığının yetkilerini düzenleyen 7545 sayılı Kanun m. 6'nın son fıkrası şöyledir: *“Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir”*. Bu hükmün, idarenin düzenleme yetkisine dair çerçeveyi hukuka uygun olarak çizip çizmediği hususu, 6. maddenin bir kısmını yukarıda özetlediğimiz içeriğinin niteliğiyle ilgilidir.

İlk olarak kanun koyucunun, bu alandaki önceki düzenlemelere kıyasla daha kapsamlı bir çerçeve çizdiği görülmektedir. Daha önce siber güvenlik alanında kısıtlı da olsa düzenlemeler bulunmakta olup bunlar 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu³⁹ m. 60'ta⁴⁰ ve 1 sayılı CBK'de⁴¹ Dijital Dönüşüm Ofisi

38 Ayrıca belirtmek gerekir ki, “ilgili mevzuat”, kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin altında bulunan pek çok düzenlemeyi kapsamaktadır. Siber güvenlik gibi devasa bir alana teka-bül eden hizmetin düzenlenmesinde, “ilgili mevzuat” a atıf yapılması idarenin görev ve yetkile-rinin kapsamında belirsizliğe neden olabilecek bir başka husustur.

39 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, RG. 10.11.2008-27050 (Mükerrer). Anılan düzenle-meler, 17/8/2016 tarih ve 29804 sayılı RG'de yayımlanan 671 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararna-me ile 5809 sayılı Kanun m. 60'a eklenmiş olup şu şekildedir:

“(10) Kurum, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin siber saldırılara karşı ko-runması ve bu saldırılara karşı caydırıcılık sağlamak için her türlü tedbiri alır veya aldırır.

(11) Kurum, görevi kapsamında ilgili yerlerden bilgi, belge, veri ve kayıtları alabilir ve değer-lendirmesini yapabilir; arşivlerden, elektronik bilgi işlem merkezlerinden ve iletişim altyapı-sından yararlanabilir, bunlarla irtibat kurabilir ve bu kapsamda diğer gerekli önlemleri ala-bilir veya aldırabilir. Kurum, bu fıkra da belirtilen görevlerin ifasında bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde çalışır. Bu kapsamda Kurum tarafından istenen her türlü bilgi ve belge talebi; ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlar tarafından gecikmeksizin yerine getirilir. Bu fıkra ya göre bilgi ve belge talebinde bulunulması ve bu taleplerin yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar Başbakanlıkça belirlenir.”

40 Türkiye'nin Dijital İdare Raporunda siber güvenliğin bu kanunla düzenlendiği belirtilmiştir (Eu-ropean Commission, *Digital Public Administration Factsheet 2022 Türkiye*, 02.08.2022, https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/DPA_Factsheets_2022_T%C3%BCrkiye_vFinal_o.pdf (02.03.2025), s. 26).

41 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 10.07.2018-30474. 1 sayılı CBK'nin mülga m. 527/B/ç hükmüne göre Siber Güvenlik Dairesi Başkanlığının görevleri şu şekildeydi:

“1) Cumhurbaşkanının belirlenen politikalar kapsamında kamu kurumları ve kritik altyapı-lara yönelik siber güvenlik stratejileri geliştirmek.

2) Ulusal siber güvenlik ve bilgi güvenliğini destekleyici projeler geliştirmek.

3) Siber güvenlik ile ilgili politika, strateji ve eylem planlarının ülke çapında etkin şekilde uygulanmasına yönelik gelişmeleri takip etmek.

bünyesindeki Siber Güvenlik Dairesi Başkanlığının görev ve yetkileri arasında sayılmaktaydı⁴². Dijital Dönüşüm Ofisi bünyesindeki Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri büyük ölçüde yeni kurulan Siber Güvenlik Başkanlığının 177 sayılı CBK'de sayılan görev ve yetkileriyle örtüşmektedir. Bu hükümler, siber güvenlik alanında “*çalışmalar yapmak, projeler yürütmek*” gibi muğlak ifadelerle düzenlendiğinden net bir çerçeve çizmekten uzaktır.

Siber güvenliği düzenlediği belirtilen diğer hüküm olan 5809 sayılı Kanun m. 60/11 ise: “*Kurum, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin siber saldırılara karşı korunması ve bu saldırılara karşı caydırıcılık sağlamak için her türlü tedbiri alır veya aldırır.*” şeklindeydi. Bu hükmün içeriğinde siber güvenlikle ilgili belirli saldırı ve açıklara karşı belirli tedbir türleri yer almamaktaydı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun tedbirleri her olay özelinde takdir yetkisini kullanarak alması söz konusuydu. Buna karşın 7545 sayılı Kanun m. 6 ise siber güvenliğe dair meseleler olan sertifikasyon, siber olaylara müdahale, log kayıtlarını izleme gibi hususları ayrıntılı olarak içermektedir. Ayrıca 7545 sayılı Kanun'da “Denetim” başlıklı m. 8 ile “Cezai Hükümler ve İdari Para Cezalarının Uygulanması” başlıklı Beşinci Bölüm yer almakta olup uygulanacak yaptırımlar bu hükümlerde açıklanmaktadır. Bu bakımdan söz konusu düzenlemeler “*siber güvenliğin, siber saldırının ve alınacak tedbirlerin neler olduğuna dair çerçeve çizen bir kanunla düzenlenmesinin, bu saldırıların önlenmesi bakımından daha isabetli olacağına*”⁴³ dair görüşleri destekleyen yöndedir. Öyleyse önceki hükümlere kıyasla yapılan incelemeye göre 7545 sayılı Kanun m. 6'da Cumhurbaşkanına verilen yönetmelik çıkarma yetkisi çerçevesinin kapsamlı olarak belirlenmesi için önemli adımlar atıldığı anlaşılmaktadır.

4) Kritik altyapıların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak.

5) Siber güvenlikle ilgili hükümlerin tamamından veya bir kısmından istisna tutulacak kurum ve kuruluşlar konusunda ilgili kurumlara önerilerde bulunmak.

6) Kamu, özel sektör ve üniversiteler arasındaki işbirliğinin artırılması suretiyle ulusal siber güvenlik ekosisteminin oluşturulmasına katkı sağlamak.

7) Özel sektörün kapasitesinin kritik alanlara yönlendirilmesi ve mükerrer yatırımların önlenmesi için öncelikli siber güvenlik alanlarını belirlemek.

8) Kritik altyapılar başta olmak üzere her alanda, yerli ve milli siber güvenlik ürünlerinin geliştirilmesine ve bu çözümlerin kullanımının kamuda yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapmak.

9) Kritik teknoloji ve bilgi varlıklarını korumak amacıyla önleyici ve koruyucu faaliyetler konusunda çalışmalar yürütmek.

10) Kamu kurumlarında ve kritik altyapı işleten kuruluşlarda bilgi güvenliği yönetim sisteminin kurulup işletilmesi, teknik standartlar ile usul ve esasların belirlenmesi, uygulamanın izlenmesi ve yönlendirilmesi konularında çalışmalar yürütmek.

11) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.”.

42 Bunlar, 7545 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra ilga edilmiştir.

43 A. Deniz Bilgehan, *Siber Alanda Sunulan Kamu Hizmetinde Erişilebilirlik İlkesi*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2025, s. 270.

Diğer yandan, 7545 sayılı Kanun m. 6'nın bu çerçeveyi, keyfiligi tamamen önleyecek biçimde çizdiği sonucuna varmak mümkün olmamaktadır. Bu iddiayı ileri sürmemizin en önemli nedenlerinden birini oluşturan m. 6/1/b'nin ilk cümlesi şöyledir: *“Bu Kanun kapsamındakilerin siber saldırılara karşı korunması ve bu saldırıların kaynağına karşı caydırıcılık sağlanması için gerekli tedbiri alır veya aldırır.”*. Anılan Kanun'da denetim ve yaptırımı düzenleyen ayrı hükümler olmasına rağmen Siber Güvenlik Başkanlığına tıpkı yukarıda eleştirdiğimiz 5809 sayılı Kanun m. 60/11 hükmünde olduğu gibi belirsiz olan *“gerekli tedbir”* alma ve aldırma yetkisi verilmiştir. Maddenin devamında Cumhurbaşkanına verilen yönetmelik çıkarma yetkisi, m. 6'nın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi için verildiğinden bu belirsiz *“gerekli tedbir”*lerin de yönetmelikle düzenleneceği sonucuna varılmaktadır. Hukuki belirlilik açısından daha da sakıncalı olabilecek bir ihtimal ise söz konusu *“gerekli tedbir”*lerin yönetmelikle de ortaya konmayıp her olay özelinde Siber Güvenlik Başkanlığı tarafından takdir edilmesidir.

Bir diğer husus, Siber Güvenlik Başkanlığına *“kamu kurum ve kuruluşları ile kritik altyapıların bilişim sistemlerinde kullanılacak ve siber güvenliğe etkisi olan yazılım, donanım, ürün ve hizmetlere dair kriterler ile Başkanlığa yapılacak bildirimlerle ilişkin usul ve esasları”* belirleme yetkisinin verilmesiyle ilgilidir⁴⁴. Bu hükümde tarif edilen usul ve esaslar ile aynı yöndeki düzenlemeler, Dijital Dönüşüm Ofisinin İnternet sitesinde 2020 yılında yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinde⁴⁵ yer almaktadır. Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinin hazırlanması için Dijital Dönüşüm Ofisine yetki 2019/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi⁴⁶ ile verilmişti. Oysa Dijital Dönüşüm Ofisinin görev ve yetkilerini düzenleyen 1 sayılı CBK'de bu yetkiyi veren açık bir hüküm yoktu. Bu nedenle idarelerin uyacağı siber güvenlik kriterlerinin belirleneceğine dair Siber Güvenlik Başkanlığına kanunla yetki verilmiş olması önemli bir adımdır. İdarelerin kamu hizmetini siber alanda sunarken dikkate almaları gereken siber güvenlik kriterleri hem hizmetin sunulabilmesi hem de sunum sırasında temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmemesi için hayati önem taşımaktadır. Bu bakımdan siber güvenlik kriterlerine dair yetki veren düzenlemelerin boşluk bırakmayacak biçimde kanunla kaleme alınması elzemdir.

İdareye verilen düzenleme yetkisiyle ilgili olarak dikkat çeken son husus, hem 7545 sayılı Kanun'da hem de 177 sayılı CBK'de farklı idarelere yönetmelik çı-

44 7545 sayılı Kanun m. 6/1/h.

45 Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, *Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi*, Temmuz 2020, <https://cbddo.gov.tr/bgrehber>

46 Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri ile İlgili 2019/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, RG. 06.07.2019-30823.

karma yetkisi verilmiş olmasıdır. Yukarıda 7545 sayılı Kanun'da Cumhurbaşkanına verilen yönetmelik çıkarma yetkisinden bahsedilmişti. Bunun yanı sıra 177 sayılı CBK'nin Siber Güvenlik Başkanlığının hizmet birimlerinin sayıldığı 7. maddesinin 2. fıkrasında, *“Başkanlığın hizmet birimlerinin görev ve yetkilerinin Başkanlığın faaliyet alanına uygun olarak Başkanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği”* ifade edilmiştir. Başkanlığın hizmet birimlerinin görev ve yetkileri arasında, 7545 sayılı Kanun m. 6'da sayılan ve uygulama usul ve esasları Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği belirtilen yetkiler de vardır. Bu hâlde akla ilk gelen Anayasa m. 104/17'de yer alan *“Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır”* kuralıdır. Bu kural karşısında 7545 sayılı Kanun m. 6 kapsamındaki yetkilerin uygulama usul ve esaslarının Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenmesi gerektiği açıktır. Öte yandan Siber Güvenlik Başkanlığının 7545 sayılı Kanun'un farklı maddelerinde ve 177 sayılı CBK'de tanımlanan çeşitli görev ve yetkileri de bulunmaktadır ve bunların 7545 sayılı Kanun m. 6'da yer alan yetkilerden keskin biçimde ayrılması içerikleri dikkate alındığında çok zordur⁴⁷. Böyle bir durumda belirsizliğin yaşanmaması için Siber Güvenlik Başkanlığına verilen yönetmelik çıkarma yetkisinin, Başkanlığın bünyesindeki birimlerin görev dağılımları gibi iç işleyişiyle ilgili idari hususları kapsadığının kabul edilmesi yerinde olacaktır.

B. Veri Paylaşımının Kanunla Düzenlenmesi Gereği

Veri paylaşımıyla ilgili olarak 7545 sayılı Kanun'da yukarıda belirtilen görev ve yetkilerin yanı sıra anılan Kanun kapsamındaki tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumlulukları arasında *“Başkanlığın görev ve faaliyetleri kapsamında talep ettiği her türlü veri, bilgi, belge, donanım, yazılım ve diğer her türlü katkıyı öncelikle ve zamanında Başkanlığa iletmek”* sayılmıştır⁴⁸. Buna benzer bir hüküm, 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde⁴⁹ yer almakta olup AYM kararına⁵⁰ konu olmuştur. Söz konusu hükme göre İletişim Başkanlığı, *“görevleri ile ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri bütün kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir.”*⁵¹

47 Bkz. “1.Görev ve Yetkilerin Hem Kanun Hem de CBK ile Düzenlenmiş Olması” başlıklı bölümde yer alan örnekler.

48 7545 sayılı Kanun m. 7/1/a.

49 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 24.07.2018-30488.

50 AYM, E. 2018/134, K. 2021/13, 03/03/2021, RG. 16.06.2021-31513.

51 14 sayılı CBK m. 17/2.

AYM, 2021 yılında yaptığı değerlendirmede, İletişim Başkanlığının gerekli gördüğü bilgileri isteyebileceğini öngören düzenlemeyi, bu hususun kişisel verilerin korunmasıyla ilgisi olmadığını belirterek Anayasa m. 20 kapsamında değerlendirmemiştir⁵². Kuralın konu bakımından yetki yönünden incelemesini yalnızca Anayasa m. 104/17 çerçevesinde yapmış, İletişim Başkanlığının doğrudan Cumhurbaşkanlığına bağlı olması nedeniyle Anayasa m. 106/11 uyarınca görev ve yetkilerinin CBK ile düzenlenebileceğini, söz konusu kuralın da bu kapsamda olduğunu ifade etmiştir⁵³. İçerik bakımından yaptığı incelemede ise yalnızca Anayasa m. 2 çerçevesinde hukuki belirlilik kapsamında değerlendirmelerde bulunmuş, gerekli görülen bilgilerin istenmesinin amacının ve sınırının açıkça belirlendiğini ifade ederek kuralın Anayasa'ya aykırı olmadığını sonucuna varmıştır. Öte yandan bu değerlendirmeler ve vardığı sonuçlar AYM'nin beş üyesi tarafından reddedilmiştir. Ayrıca karar doktrinde AYM'nin iptal etmediği bu kuralın temel hak ve özgürlüklerin belirsiz şekilde sınırlandırılmasına neden olduğu⁵⁴, kişisel verileri ilgilendirmemesinin mümkün olmadığı ve kişisel verilerin korunması hakkını güvenceye alan Anayasa m. 20 uyarınca kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilerek eleştirilmiştir⁵⁵.

Gerçekten de idarenin talep edebileceği “*her türlü veri, bilgi*” şeklinde ifade edilen verilerin sınırının belirlenebilir olması mümkün olmayıp bu veriler kişisel verilerden ayrı düşünülemez. Bu nedenle hem temel hak ve özgürlükleri ilgilendirmesi bakımından Anayasa m. 13 hem de kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceğini özel olarak belirten Anayasa m. 20 gereğince böylesi hükümlerin kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Siber Güvenlik Başkanlığının bilgi toplama yetkisi de bu gerekliliklere uygun olarak 177 sayılı CBK’de değil, 7545 sayılı Kanun’da düzenlenmiştir. Her ne kadar 7545 sayılı Kanun’un ilgili madde gerekçesinde konuyla ilgili bir ayrıntıya yer verilmemiş⁵⁶ olsa da yasa koyucu ve yürütmenin söz konusu tespitleri dikkate aldığı sonucuna varılabilir.

Bununla beraber, 177 sayılı CBK’ye sonradan eklenen hüküm, veri paylaşımının düzenlenmesiyle ilgili hususların hâlen gözden kaçırılabilmesine de işaret

52 AYM, E. 2018/134, K. 2021/13, 03.03.2021, § 20-25.

53 AYM, E. 2018/134, K. 2021/13, 03.03.2021, § 26-31.

54 Işıl Kurnaz, “Dijital Disiplin Toplumundan Dijital Gözetim Toplumuna Doğru Anayasa Mahkemesi’nin Bir Katkısı mı? Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı’nın Yetkisine Dair 14 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Anayasallık Denetimine Dair Bir İnceleme”, *Anayasa Hukuku Dergisi*, Cilt 10, Sayı 20, 2021, s. 502.

55 Çağla Tansuğ, *İdari Faaliyetlerde İşlenen Kişisel Verilerin İdare Tarafından Korunması*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2023, s. 43, 44 ve 45.

56 “Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu”, § 7545 (2025).

etmektedir. Dijital Dönüşüm Ofisinin kapatılmasıyla⁵⁷ birlikte, Ofisin önemli görev ve yetkilerinden bir kısmı⁵⁸ Siber Güvenlik Başkanlığına aktarılmıştır. Bu kapsamda 177 sayılı CBK m. 4'e, "*Kamunun dijital dönüşümüne ve kamuda yapay zekâ uygulamalarına öncülük etmek, Dijital Türkiye (e-devlet) hizmetlerinin sunumuna aracılık etmek, bu alanlarda kurumlar arası işbirliğini artırmak ve koordinasyonu sağlamak*" Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkisi olarak eklenmiştir⁵⁹. Kapatılan Dijital Dönüşüm Ofisinin pek çok sayıda görev ve yetkisi vardı⁶⁰ ve bunlar 177 sayılı CBK'ye eklenenden çok daha fazlaydı. Bu nedenle, yakın zamanda 177 sayılı CBK'ye önceden Dijital Dönüşüm Ofisine ait olan başka görev ve yetkilerin de eklenmesi mümkün görünmektedir. Ancak söz konusu görev ve yetkilerin, kişisel veri paylaşımıyla yakın ilişkide olduğu göz ardı edilerek Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile düzenlenmesi isabetli değildir.

Zira, kamunun dijital dönüşümü, idari teşkilatın pek çok faaliyetinin siber alanda da yürütülmesi anlamına gelmektedir. Bu taşınmaya aracılık etmek ve kurumlar arasında iş birliğini sağlamak, siber alanda veri paylaşımı olmaksızın gerçekleştirilemez. Ayrıca mevcuttaki E-devlet hizmetlerinin sunumuyla ilgili görev ve yetki de tanımlanmıştır. E-devlet hizmetleri, 67 milyondan⁶¹ fazla kişinin kişisel verisini içinde barındırmaktadır. Bu bakımdan kişisel verilerle ilgisinin bulunmadığı da iddia edilemez. Anonimleştirilerek kullanılsa dahi mevzu bahis olan kişisel verilerdir ve bu nedenle kişisel verilerin işlenmesi hâllerinin kanunla düzenlenmesi gereğini özel olarak düzenleyen Anayasa m. 20 uyarınca ilgili yetkiler kanunla düzenlenmelidir. Ayrıca temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceğini öngören Anayasa m. 13 ve m. 104/17 gereğince de kişisel verilerin korunması hakkını sınırlama ihtimali olan bu görev ve yetkiler kanunda yer almalıdır.

Sonuç olarak veri paylaşımının düzenlenişi açısından eleştirilerin ilk etapta dikkate alındığı izlenimi uyanmakta ve 7545 sayılı Kanun m. 7/1/a'da yer verilen düzenlemenin olası hukuki sorunları engelleyebileceği değerlendirilmektedir. Ancak Dijital Dönüşüm Ofisinin kapatılmasıyla yapılan değişiklik veri paylaşımıyla ilgili tüm hususların kanunla düzenlenmesi gereğinin henüz

57 183 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 28.03.2025-32855.

58 48 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 24.10.2019-30928.

59 183 sayılı CBK m. 23.

60 Dijital Dönüşüm Ofisinin görev ve yetkileri, 48 sayılı CBK m. 9 ile 1 sayılı CBK'ye eklenmiştir.

61 Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, *Anasayfa*, <https://cbddo.gov.tr/> (14.03.2025).

yerine getirilmediğini göstermektedir. Başka bir deyişle, açıkça “bilgi, veri ve belge toplama” gibi ifadeleri içeren görev ve yetkiler kanunla düzenlenmiş; veri paylaşımı olmaksızın yerine getirilmesi mümkün olmayan görev ve yetkiler bu açık ifadeleri içermediklerinden olsa gerek kanunla düzenlenmemiştir. Kanun koyucunun ve yürütmenin, veri paylaşımının kanunda düzenlenmesi gerektiğini fark ettiğini görmekle birlikte artık dijital çağda olduğumuz hatırlanarak içinde “veri” geçmeyen görev ve yetkilerin de veriyle ve sıklıkla kişisel verilerle doğrudan ilgisi olacağının dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz.

II. Personelle İlgili Hususların Düzenlenişine Bakımından Değerlendirme

Kamu personeliyle ilgili hususların 2017 Anayasa değişikliğinden sonraki düzenleniş, doktrinde “*türbülans zamanları*”⁶² şeklinde nitelendirildiği de görülen bir sürece girmiştir. Bu bakımdan Siber Güvenlik Başkanlığının personeliyle ilgili düzenlemelerin söz edilen türbülanstaki çıkışı sağlayıp sağlamadığı incelenmeye değerdir.

Siber Güvenlik Başkanlığında görev alacak olan personelle ilgili hususların düzenleniş, Anayasa’da bu konunun kanunla düzenlenmesini öngören iki hükmün kapsamı bakımından değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme sırasıyla Anayasa m. 128 (A) ve Anayasa m. 70 (B) bakımından yapılmaktadır.

A. Anayasa m. 128 Bakımından Değerlendirme

Anayasa’da “Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler” başlığı altında yer alan “Genel ilkeler” başlıklı m. 128/2’ye göre “*Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.*” Anayasa Mahkemesi, bu hüküm kapsamındaki hususları, yerleşik içtihadına⁶³ atfı yoluyla münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konular arasında saymıştır⁶⁴.

Siber Güvenlik Başkanlığındaki personelle ilgili düzenlemeler ise hem 177 sayılı CBK’de hem de 7545 sayılı Kanun’da yer almaktadır. Bu kapsamda 177 sayılı CBK’de Siber Güvenlik Başkanlığının kadro ihdası, 7545 sayılı Kanun’da sözleşmeli personel istihdamı ile tüm personelin yükümlülükleri düzenlenmektedir. Kadro ihdasına anılan CBK’de kısaca yer verilmesi, sözleşmeli personel istihdamı ile personel yükümlülüklerinin ise anılan Kanun’da ayrıntılı olarak düzenlenmesi, ilk ba-

62 Mutlu Kağıtçıoğlu, “Türk Kamu Personel Rejiminin Durumu: Türbülans Zamanları”, *Prof. Dr. Saim Üstündağ Anısına Seçme Yazılar*, Dora, 2024.

63 AYM, E. 2016/150, K. 2017/179, 28/12/2017, RG. 15/2/2018-30333. AYM, bu kararını, münhasıran kanunla düzenlenmesi öngördüğü diğer konuları ortaya koyduğu içtihadıyla birlikte “*yerleşik içtihat*” olarak nitelemektedir (AYM, E. 2019/31, K. 2020/5, 23/01/2020, § 11).

64 AYM, E. 2019/31, K. 2020/5, 23/01/2020, § 11.

kışta Anayasa m. 128/2'ye büyük ölçüde riayet edildiği izlenimini uyandırmaktadır. Gerçekten de AYM yakın tarihli kararında⁶⁵ dahi, personel istihdamını kadro ihdasından ayrı tutmayarak CBK ile düzenlenebileceğini ortaya koymuşken Siber Güvenlik Başkanlığının personel istihdamının kanunda yer alması dikkat çekicidir. AYM, 2023 yılında Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun (TENMAK) kadro ihdası ve personel istihdamını düzenleyen CBK⁶⁶ hükümlerini değerlendirirken geçmiş içtihadına⁶⁷ da atıfla şu ifadelerle yer vermiştir⁶⁸: “Kamu kurum ve kuruluşlarının kadrolarının ihdası veya iptali, başka bir deyişle kadro usulüne ilişkin düzenlemeler idarenin teşkilat yapısı ile ilgili olup idarenin kuruluş ve görevlerinin belirlenmesinin bir parçasını oluşturmaktadır. Personel istihdamı da kadro ihdasının doğal bir sonucu olduğundan idarenin teşkilat yapısı ile ilgili olup idarenin kuruluş ve görevlerinin bir parçasını teşkil etmektedir.” AYM, bu yaklaşımının tutarlı bir sonucu olarak kadro ihdası ve personel istihdamını Anayasa m. 123/3 kapsamında kabul etmekte ve CBK ile düzenlenmesini hukuka uygun olarak değerlendirmektedir⁶⁹. Öte yandan anılan kararda AYM’nin beş üyesi bu değerlendirmeye katılmamış, kuralın konu bakımından yetki açısından Anayasa’ya aykırı olduğu sonucuna varmışlardır. Nitekim doktrinde de 2017 Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girmesinin ardından yapılan çalışmalarda, Anayasa m. 128’in kanunla düzenleme gereğine dair açık hükmü karşısında Anayasa’daki CBK ile düzenlemeye dair diğer hükümlere dayanılarak kamu personelinin istihdamının düzenlenmesinin isabetli olmadığı açıklanmıştır⁷⁰.

Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşunda ise personel istihdamını düzenleyen hükümler, 7545 sayılı Kanun’da “Personele İlişkin Hükümler” başlığında ayrı bir bölüm olarak yer almaktadır⁷¹. Bu bölümde, sözleşmeli personelin istihdamı ile tüm personelin hak ve yükümlülükleri ile özlük işlerine yer verilmiştir. Bölüm’ün önemli bir kısmında personelin yükümlülüklerine yer ayrıl-

65 AYM, E. 2020/46, K. 2023/149, 13/09/2023, § 122.

66 57 Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG. 28.03.2020-31082.

67 AYM, E. 1965/32, K. 1966/3, 04/02/1966, RG. 08.06.1966-12317; E. 2018/119, K. 2020/25, 11/6/2020, § 18; E. 2020/8, K. 2021/25, 31/03/2021, § 17.

68 AYM, E. 2020/46, K. 2023/149, 13/09/2023, § 122 ve 123.

69 Benzer yönde bkz. AYM, E. 2019/31, K. 2020/5, 23/01/2020, § 33. AYM, E. 2018/123, K. 2022/138, 09/11/2022, RG. 05.04.2023-32154, § 58.

70 Nur Kaman, “Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Kamu Personel Hukukuna Etkileri”, *Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyum Bildiri Kitabı*, Marmara Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 88, (Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri); Oya Boyar, “Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve ‘Executive Orders’: Karşılaştırmalı Gözlemler”, *Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyum Bildiri Kitabı*, Marmara Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 26.

71 7545 sayılı Kanun m. 10-13.

mıştır. Bu yükümlülükler yalnızca sözleşmeli personeli değil, tüm personeli kapsamaktadır. Başka bir deyişle, sözleşmeli personelin istihdamı ile tüm personelin yükümlülüklerinin düzenlenmesi bakımından Anayasa m. 128 dikkate alınarak kanunla düzenleme yapıldığı sonucuna varılabilir.

Diğer yandan, kadro ihdası 177 sayılı CBK’de düzenlenmiştir. Anılan CBK’nin “Kadro ihdası” başlıklı 11. maddesi, Siber Güvenlik Başkanlığında bulunacak olan kadro listesine atıf yaparak bu listenin 2 sayılı CBK’ye⁷² eklendiğini belirtmektedir. AYM, kadro ihdasının Anayasa m. 123/3 ile Anayasa m. 106/11 hükümleri çerçevesinde teşkilat yapısıyla ilgili bir husus olduğunu belirtmekte ve CBK ile düzenlenmesinin hukuka uygun olduğu yönünde kararlar vermektedir⁷³. Siber Güvenlik Başkanlığının kadro ihdası da AYM içtihadı doğrultusunda CBK ile düzenlenmiştir. Ancak AYM’nin söz konusu kararlarındaki karşı oylarda yer alan tespitlerin Anayasa m. 128 gereğince dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Katıldığımız bu tespitleri kısaca özetleyecek olursak, kadro ihdası yalnızca Anayasa m. 123/3’ü değil, m. 128’i de ilgilendirmektedir⁷⁴. Ayrıca kadro ihdası, Anayasa m. 35 ve m. 13 gereğince kanunla düzenlenmesi öngörülen mülkiyet hakkı ve Anayasa m. 161 gereğince yine kanunla düzenlenmesi gereken bütçe hakkıyla yakından ilişkilidir⁷⁵.

Gerçekten de bir kamu kurumunda yalnızca kadro ismi sayılıp başka hiçbir hususa yer verilmese de bu listenin oluşturulmasının ilgili görevleri ifa edebileceklerin Anayasa m. 128’de sayılan “nitelikleri”, “atanmaları”, “görev ve yetkileri”, “hakları ve yükümlülükleri”, “aylık ve ödenekleri” ile “diğer özlük işleri”nden ayrı düşünülmesi güç olmaktadır. “Kadro ihdası” teriminin Türkçe anlamına bakılacak olursa, kadro “*bir kamu kuruluşunun, bir işletmenin, denetim veya yönlendirme işlerini gerçekleştirenler ve bunların taşıdığı ödev, yetki ve sorumlulukların hepsi*”, ihdas “*ortaya çıkarma, meydana getirme, kurma*” anlamlarını taşımaktadırlar⁷⁶. Bu hâlde kadro ihdası, kamu görevlile-

72 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi RG. 10.07.2018-30474.

73 AYM, E. 2022/68, K. 2024/26, 01/02/2024, RG. 19.04.2024-32522, § 8; AYM, E. 2021/44, K. 2024/172, 17/10/2024, RG. 30.04.2025-32886, § 99; AYM, E. 2020/46, K. 2023/149, 13/09/2023, § 122.

74 AYM, E. 2021/44, K. 2024/172, 17/10/2024, Hasan Tahsin Gökcan’ın karşı oyu. Dilşad Çiğdem Sever, *Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İdare Hukukunda Kanuna Dayanma İlkesi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021, s. 287.

75 AYM, E. 2021/44, K. 2024/172, 17/10/2024, Yusuf Şevki Hakyemez’in karşı oyu, Hasan Tahsin Gökcan’ın karşı oyu. AYM, E. 2020/46, K. 2023/149, 13/09/2023, Zühtü Arslan’ın karşı oyu, Engin Yıldırım’ın karşı oyu. AYM, E. 2018/119, K. 2020/25, 11/06/2020, Engin Yıldırım’ın karşı oyu. AYM, E. 2020/8, K. 2021/25, 31/03/2021, Engin Yıldırım’ın karşı oyu.

76 Türk Dil Kurumu, sozluk.gov.tr

rinin ve onların görev ve sorumluluklarının kurulması anlamına gelmektedir. Nitekim AYM'nin de belirttiği gibi “*Hizmetin gerektirdiği görevler için kadrolar tesbit olunur.*”⁷⁷ Örneğin Siber Güvenlik Başkanlığında bir görevli olarak bilişim uzmanının bulunup bulunmaması ve kaç adet bulunması gerektiği, Başkanlıktaki faaliyeti yürütebilecek personelin niteliklerinin belirlenmesiyle ilgilidir.

Kadro ihdasının mülkiyet hakkını ilgilendirmesinin nedeni ise aylık ve ödenekleri doğrudan etkileyen bir konu olmasıdır⁷⁸. Üstelik kadro ihdas edilirken kadronun derecesi ve ünvanının belirlenebilmesi, ihdasın özlük haklarıyla ve mülkiyet hakkıyla bağlantısını güçlendirmektedir⁷⁹. Nitekim AYM'nin de kadro ünvanının aylık ve ödenekler ile diğer özlük haklarını ifade ettiğini belirten kararları bulunmaktadır⁸⁰.

Yine personelin aylık ve ödenekleri, idare tarafından yapılan ödemeleri ilgilendirdiğinden bütçe hakkıyla ilintilidir. Bütçe hakkı kapsamındaki hususlar da Anayasa m. 161 gereğince kanunla düzenlenmelidir⁸¹. Nitekim Siber Güvenlik Başkanlığının, kadro ihdası dışında, bütçesiyle ilgili hususlar da 7545 sayılı Kanun'un Dördüncü Bölümü'nde düzenlenmiştir⁸². Kadro ihdasının bütçe hakkından ayrı tutularak CBK ile düzenlenmesine yönelik eleştiriler, göz ardı edilebilecek durumda değildir. Zira bu hususların CBK ile düzenlenmesi vasi-

77 AYM, E. 1965/32, K. 1966/3, 04/02/1966, RG. 08.06.1966-12317, sahife: 2.

78 AYM, E. 2018/119, K. 2020/25, 11/06/2020, Zühtü Arslan'ın karşı oyu, Engin Yıldırım'ın karşı oyu.

79 AYM, E. 2018/119, K. 2020/25, 11/06/2020, Engin Yıldırım'ın karşı oyu.

80 AYM, E. 2002/35, K. 2007/95, 12/12/2007, RG. 22.01.2008-26764. Benzer bir karar için bkz. E. 2005/139, K. 2007/33, 22/03/2007, RG. 15.12.2007-26731.

81 Ayrıca Anayasa Mahkemesi, yerleşik içtihadına (E. 2016/180, K. 2018/4, 18/01/2018) atıf yoluyla bütçeyi münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken konular arasında saymıştır (AYM, E. 2019/31, K. 2020/5, 23/01/2020, § 11).

82 Özellikle bir hüküm AYM içtihadının dikkate alındığını göstermektedir. Bu hüküm, 7545 sayılı Kanun'da Siber Güvenlik Başkanlığının 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Özel Bütçeli Diğer İdareler” bölümüne eklenmesini öngören m. 19'dur. AYM, CBK'leri ilk kez değerlendirmeye başladığı kararlarından olan 2018/155 esas sayılı kararında, idarenin 5018 sayılı Kanun'a CBK ile eklenip eklenemeyeceği hususunda değerlendirmelerde bulunmuştur (AYM, E. 2018/155, K. 2020/27, 11/06/2020). Karara konu olan husus, Devlet Arşivleri Başkanlığı, İletişim Başkanlığı, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığının 5018 sayılı Kanun'a CBK ile eklenmiş olmasıdır. AYM, bu karardaki değerlendirmesini de yalnızca Anayasa m. 104/17 çerçevesinde yapmıştır. Öncelikle Anayasa m. 104/17'nin birinci cümlesi gereğince yürütme yetkisine ilişkin konular dışında CBK ile düzenleme yapılamayacağını belirtmiştir. Karara konu kural ise bir kanun metninde değişiklik yapmaktadır ve kanun değişikliği TBMM'nin görev ve yetkileri arasında olan yasama yetkisine ilişkin konular arasında olduğundan CBK ile düzenlenemez. AYM, bu gerekçelerle 5018 sayılı Kanun'u CBK ile değiştiren kuralı oybirliğiyle iptal etmiştir. Bu açıdan Siber Güvenlik Başkanlığının 5018 sayılı Kanun'a eklenmesini öngören hükmün kanunla düzenlenmesi AYM kararının dikkate alındığını göstermektedir.

tasıyla, yasamanın bir denetim aracı olan bütçe hakkının işlevsiz kalabileceği ve bu şekilde yasama işlevinin de etkisizleştirilebileceği ifade edilmektedir⁸³. AYM'nin geçmiş içtihadında da kadro ihdasının “bütçe rejimiyle” ilgili olduğu ve bu nedenle Anayasa m. 128 çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği açıkça ifade edilmektedir⁸⁴.

Tüm bu nedenlerden ötürü, Siber Güvenlik Başkanlığının düzenlenişinde personel istihdamı gibi kadro ihdası konusunda da Anayasa m. 128'in dikkate alınarak kanunla düzenleme yapılmasının isabetli olacağı görüşündeyiz. Siber güvenlik alanındaki kadroların da 7545 sayılı Kanun'da yer alan görev ve yetkileri yerine getirebilecek nitelik ve nicelikte olması gerekir. Bu bakımdan 7545 sayılı Kanun'da Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkilerini ayrıntılı biçimde ele alan ve diğer idarelerden personel görevlendirilmesine dair hükümler koyan kanun koyucunun Siber Güvenlik Başkanlığında olması gereken kadroları belirlemesi kamu hizmetinin gereğince yürütülmesi için elzemdir.

Ayrıca Anayasa m. 128'in kadro ihdasından ayrı tutulduğu ileri sürülse dahi sonraki başlıkta açıkladığımız üzere Anayasa m. 70 gereğince kadro ihdası kanunla düzenlenmelidir.

B. Anayasa m. 70 Bakımından Değerlendirme

Anayasa'da “Kamu hizmetlerine girme hakkı” başlığı altında bulunan “Hizmete girme” başlıklı m. 70'e göre, “*Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.*”. Bu hüküm Anayasa'da “Siyasi Haklar ve Ödevler” Bölümü'nde yer almaktadır. Anayasa m. 104/17'de ifade edildiği üzere siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Bu nedenle Anayasa m. 70 kapsamındaki hususlar kanunla düzenlenmelidir.

Anayasa m. 70 kapsamındaki hususlar, kamu hizmetine girme hakkına her vatandaşın sahip olmasını ve bu alımların liyakat ilkesi⁸⁵ çerçevesinde tarafsız

83 Ebru Yavuz-Yayla, “Yeni Siyasal Rejimin Alameti Farıkası Olarak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Anayasa Mahkemesi”, Ed. Osman Korkut Kanadoğlu, Merve Duysak, Ahmet Mert Duygun, Güray Türker, *Anayasa Mahkemesinin Temel Kararları Cilt I*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2024, s. 27; Ekrem Ali Akartürk, Tevfik Sönmez Küçük, *Güçlendirilmiş Parlamento Sistemi*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 43.

84 AYM, E. 1987/21, K. 1988/25, 28/06/1988, RG. 08.01.1989-20043.

85 Liyakat ilkesi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 3'te sayılan üç temel ilkedendir. Bu hükümde yer alan tanıma göre liyakat: “*Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.*”. Liyakat kamu personeli alımlarında kayırmacılığın engellenmesini sağlar (Kübra İmran Diler, *Kamu Personel Hukukunda Liyakat İlkesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ulusal Tez Merkezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2018, s. 181; Meltem Koç, *Cumhurbaşkanı'nın Düzenleme Yetkisi Açısından*

olarak yapılmasını güvenceye alan düzenlemelerdir. Anayasa m. 70 gereğince tüm kamu personelinin istihdamının liyakat ilkesi çerçevesinde yürütülmesi anayasal bir zorunluluktur⁸⁶. Bu bakımdan personelle ilgili olarak liyakat ilkesini güvenceye alan hususların da kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Siber Güvenlik Başkanlığında yürütülecek kamu hizmetini yerine getirenler bakımından da bu gerekliliğin dikkate alınması önem taşımaktadır. Nitekim kamu hizmetini sunan kişilerin liyakat ilkesi doğrultusunda seçilmesi doğrudan kamu hizmetinin kalitesini etkilemektedir⁸⁷.

Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşunda bu gerekliliğin dikkate alınmasında, yukarıda bahsettiğimiz diğer hususlarda olduğu gibi önemli adımlar atıldığı ancak kanunla düzenlenme gereklerinin tamamının dikkate alınmadığı görülmektedir. Öncelikle atılan önemli adımları ortaya koyacak olursak daha önce aynı görev ve yetkileri üstlenmiş olan Dijital Dönüşüm Ofisinin personele dair düzenlemeleri hatırlamak gerekir.

Dijital Dönüşüm Ofisinin personeliyle ilgili hususlar büyük ölçüde 1 sayılı CBK’de düzenlenmekteydi. 5523 sayılı Cumhurbaşkanlığına Bağlı Ofislere İlişkin Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun⁸⁸’un varlığına rağmen Cumhurbaşkanlığı Ofislerindeki personelin sorumluluğu, istihdamı, görevlendirilmesi, kadroları gibi önemli hususlar 1 sayılı CBK’de düzenlendiğinden Dijital Dönüşüm Ofisinin personeli de burada yer alan düzenlemelere tabiydi⁸⁹. Nitekim kapatılmasının ardından Dijital Dönüşüm Ofisi personelinin “görevlerinin sona ereceği” hükmü yine 1 sayılı CBK’ye eklenmiştir⁹⁰. Ayrıca Cumhurbaşkanlığı Ofislerinin başkanları 3 sayılı CBK’nin I sayılı Cetveli’nde yer almaktadır. Bu kapsamda Dijital Dönüşüm Ofisi başkanının görev süresi, atandığı tarihte görevde bulunan Cumhurbaşkanının görev süresiyle sınırlıydı. Bunun yanı sıra yöneticiler, Dijital Dönüşüm Ofisi kamu tüzel kişiliğine sahip olmasına rağmen Cumhurbaşkanı ve sıralı yöneticiler tarafından verilecek emir ve talimatları yerine getirmekten sorumluydu⁹¹.

Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atanma Usul ve Esasları, Yüksek Lisans Tezi, Ulusal Tez Merkezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2022, s. 117).

86 Kaman, *Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri*, s. 94.

87 Nur Kaman, “Kamu Personeli”, Ed. Nur Kaman, *İdare Hukuku*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2024, s. 420, (Personel).

88 5523 sayılı Cumhurbaşkanlığına Bağlı Ofislere İlişkin Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun, RG. 04.07.2006-26218.

89 1 sayılı CBK m. 528 ilâ 533.

90 1 sayılı CBK “Kapatılan ofislere ilişkin işlemler” başlıklı Geçici Madde 1. Öte yandan Dijital Dönüşüm Ofisinde çalışmış personelin Siber Güvenlik Başkanlığında görevlendirilme imkânı 7545 sayılı Geçici Madde 1’de düzenlenmiştir.

91 1 sayılı CBK m. 533.

Dijital Dönüşüm Ofisinin personelini etkileyen düzenlemeler, Anayasa m. 70'in gerektirdiği liyakat ilkesinin sağlanması bakımından pek çok sorunu doğurabilecek nitelikteydi. Her şeyden önce kamu tüzel kişilerinin yöneticilerinin Cumhurbaşkanlığı tarafından atanmasının ve görev süresinin onları atayan Cumhurbaşkanının görev süresiyle sınırlı olmasının ve bu hususların Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmesinin, yöneticilerin tarafsızlığını olumsuz yönde etkileme ihtimali bulunmaktadır⁹². Zira bu hâlde her Cumhurbaşkanının seçim sonrası farklı kişileri yönetici atama imkânı doğmakta⁹³, kriterlerin 3 sayılı CBK'de sayılan genel kriterler olup her bir hizmetin niteliğine göre ayrı ayrı belirlenmemiş olması da bu imkânı güçlendirmektedir. Kamu tüzel kişiliği bulunan idarelerin bu tüzel kişiliğe sahip olmalarının nedeni yürüttükleri hizmetin idari özerklik gerektirmesidir⁹⁴. Ancak kamu tüzel kişilerinin yöneticileri ve/veya karar organlarının merkezi idare tarafından atandığı ve herhangi bir vakitte görevlerine son verilebildiği hâllerde özerklik yalnızca lafzî olarak var olabilmektedir⁹⁵. Bu koşullarda, kamu kurumlarının kendi iradesi olmaksızın yalnızca merkezi idarenin hedeflerini yerine getirebildikleri⁹⁶, siyasi yönlendirmeler sonucunda verimli ve tarafsız kamu hizmetinin engellenmediği⁹⁷ ifade edilmektedir. Bu nedenlerle, üst kademe yöneticilerinin yasa- ma organınca atanması gerektiği belirtilmektedir⁹⁸.

Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşunda ise Dijital Dönüşüm Ofisinin perso-

92 Söz konusu eleştirel hakkında açıklamalar için bkz. Bülent Yücel, “‘Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sisteminin’ Anayasal Kurgusu”, *Anayasa Hukuku Dergisi*, Cilt 13, Sayı 26, 2024, s. 297.

93 Halil İbrahim İriş, *Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atanmaları, Nitelikleri ve Görevlerinin Sona Ermesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2020, s. 82; Mehmet Zahid Sobacı, Özer Köseoğlu, “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Üst Kademe Yöneticiler”, İstanbul, SETA, 2018, <https://www.setav.org/rapor/rapor-cumhurbaskanligi-hukumet-sisteminde-ust-kademe-yoneticileri> (15.02.2025), s. 44.

94 Anayasa Mahkemesi, kamu kurumlarının, kamu tüzel kişiliğini haiz olmalarının bir sonucu olarak idari ve mali özerkliğe sahip olduğunu ve merkezi idareden bağımsız karar almak durumunda olduklarını belirtmiştir (AYM, E. 2012/87, K. 2014/41, R.G. 26/7/2014-29072). Yerel yönetimler dışındaki idarelerin kamu tüzel kişiliğine sahip olmaları, yürüttükleri kamu hizmetlerinin teknik ve mali nitelikleri ya da yararlananların durumları nedeniyle, klasik katı esas ve usullerle görülememesi nedeniyle idari özerkliğe sahip olmaları gereğinden kaynaklanmaktadır (Lütfi Duran, *İdare Hukuku Ders Notları*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1982, s. 188). Bu bağlamda kamu kurumlarında ihtisas prensibi doğrultusunda hizmetin gerektirdiği idari özerklik çerçevesinde işleyiş olmalıdır (Conseil d'État, sect., Consorts Le Clerc. Rec. CE, 4 Mart 1938). Bu idari özerklik de kamu kurumlarındaki personelin, mevzuatla öngörülen yetkilerini hukuka bağlı kalmak şartıyla serbestçe kullanmalarını gerektirir (Turan Yıldırım, *Türkiye'nin İdari Teşkilatı*, 5. Bası, Alkım, İstanbul, 2007, s. 306, (İdari Teşkilat)).

95 Serge Regourd, *L'acte de tutelle en droit administratif*, LGDJ, Paris, 1982, s. 231.

96 Serge Passeron, Louis Trotabas, *L'autonomie de gestion des établissements publics nationaux*, LGDJ, Paris, 1968, s. 191.

97 Yıldırım, *İdari Teşkilat*, s. 307.

98 Kaman, *Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri*, s. 93; Sobacı, Köseoğlu, s. 44.

neli hakkında yapılan düzenlemelerden uzaklaştığı görülmektedir. Her şeyden önce Siber Güvenlik Başkanlığı, yöneticilerinin, Cumhurbaşkanı ve sıralı yöneticilerin emir ve talimatı doğrultusunda çalıştığı ofislerden biri olarak kurulmamıştır. Siber Güvenlik Başkanlığının yöneticileri, 3 sayılı CBK kapsamında olmadığı için görev süreleri onların atamasını yapan Cumhurbaşkanının görev süresiyle sınırlı değildir. Ayrıca yukarıda bahsettiğimiz üzere personel hak ve yükümlülükleriyle ilgili pek çok husus ile sözleşmeli personelin istihdamı kanunla düzenlenmiştir. Tüm bunlar, Anayasa m. 70 çerçevesinde liyakat ilkesinin sağlanması bakımından önemli adımlar olsa da tüm hususların kanunla düzenlenmemiş olması liyakat ilkesini güvenceye almamakta ve siyasi haklar ve ödevler kapsamına giren bir konu olduğu ileri sürülmesi mümkün olan kadro ihdası CBK ile düzenlenmiş olmaktadır.

Sonuç

Yukarıda yer alan tüm değerlendirmelerin ardından Siber Güvenlik Başkanlığının bir kamu tüzel kişiliği olarak düzenleniş biçiminin, Türkiye Cumhuriyeti idari teşkilatında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin uygulanmaya başlamasıyla ortaya çıkan değişikliklerle ilgili eleştirilerin dikkate alındığının bir göstergesi olup olmadığı sorusuna kısmen olumlu yanıt verileceği sonucuna ulaşabiliriz. Siber Güvenlik Başkanlığının görev ve yetkileri ile personeliyle ilgili hususların önemli bir bölümü kanunla düzenlenmiştir. Son yıllarda diğer idarelerin görev ve yetkileri ile personeliyle ilgili hususların büyük ölçüde CBK'lerde düzenlendiği ve bunun AYM tarafından genellikle hukuka uygun bulunduğu hatırlandığında, Siber Güvenlik Başkanlığının düzenlenişinde izlenen yol kanun koyucunun, doktrindeki eleştirileri ya da uygulamada karşılaşılmış olması muhtemel sorunların etkisini dikkate almış olabileceğinin bir göstergesi olabilir.

Öte yandan, Siber Güvenlik Başkanlığının kuruluşunda, Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen tüm hususlar kanunla düzenlenmemiştir. Elbette ki yukarıda bahsettiğimiz üzere, siber güvenliğin sağlanmasıyla ilgili tedbirlerin, veri paylaşımıyla ilgili hususların ve personelin yükümlülükleri ile sözleşmeli personel istihdamının kanunla düzenlenmiş olması bu konuda son yıllardaki düzenlemelere kıyasla önemli bir adımdır. Ancak atılan bu adımların kanunla düzenlemenin amacını gözetmesi de önem taşımaktadır.

İdarenin görev ve yetkilerinin veya personeliyle ilgili hususların kanunla düzenlenmesinin öngörülmesi, keyfilğin önlenmesi, hukuki belirliliğin sağlanması ve idarenin işleyişinin gereği gibi devam etmesi amaçlarını taşımaktadır. Kanunla düzenlenmesi gereken konuları birbirinden ayırarak küçük bir bölümü de olsa kanunun yanı sıra CBK ile düzenlemek, bu amaçlara tam anlamıyla ulaşılmasını engelleyebilmektedir.

Ayrıca, özellikle görev ve yetkinin düzenlenişi bahsindeki değerlendirmelerimiz çerçevesinde siber alana ilişkin faaliyet yürüten idareler açısından CBK ile kanun arasında konu ayrımı yapmanın çok daha zor olduğu kanaatindeyiz. Zira siber alanın doğası gereği, bu alanda faaliyet yürüten idarelerin görev ve yetkilerinin sınırları kesin şekilde öngörülemez olabilmektedir.

Anayasa m. 123/3 CBK ile kamu tüzel kişiliği kurulması imkânı verse de bu hükmü kanunla düzenlenmesi açıkça öngörülen konuları kamu tüzel kişiliği kurma kapsamına dahil ederek geniş yorumlamak, o konuların kanunla düzenlenmesi yoluna gidilmesi üzerine belirsizliğe yol açmıştır. Siber Güvenlik Başkanlığının düzenleniş biçimi, bunun örneği olmuştur. Bu nedenle, Siber Güvenlik Başkanlığı gibi temel hak ve özgürlükleri yakından ilgilendiren ve geniş faaliyet alanı bulunan idarelerin kuruluşunun tek başına kanunla düzenlenmesi isabetli olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akartürk, Ekrem Ali; Küçük, Tevfik Sönmez, *Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Bertuzzi Luca, *OECD Updates Definition of Artificial Intelligence 'to Inform EU's AI Act*, euractiv, 09.11.2023, <https://www.euractiv.com/section/artificial-intelligence/news/oecd-updates-definition-of-artificial-intelligence-to-inform-eus-ai-act/> (01.02.2025).
- Bilgehan, A. Deniz, *Siber Alanda Sunulan Kamu Hizmetinde Erişilebilirlik İlkesi*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2025.
- Boyar, Oya, “Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve ‘Executive Orders’: Karşılaştırmalı Gözlemler”, *Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyum Bildiri Kitabı*, Marmara Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2019, ss. 15-28.
- Diler, Kübra İmran, *Kamu Personel Hukukunda Liyakat İlkesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ulusal Tez Merkezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2018.
- Dunbay, Seda, “Yürütmenin Büyümesi Sorunsalı Karşısında Liberal Demokrasilerin Geleceğine İlişkin Kısa Bir Değerlendirme”, Ed. Zülfiye Yılmaz, *Cumhuriyetin Yüzüncü Yılına Kadın Hukukçuların Armağanı: Kamu Hukukunun Temel Sorunları ve Eleştirel Hukuk Çalışmalarına Bir Katkı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2023, ss. 111-131.
- Duran, Lütfi, *İdare Hukuku Ders Notları*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1982.
- European Commission, *Digital Public Administration Factsheet 2022 Türkiye*, 02.08.2022, https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/DPA_Factsheets_2022_T%C3%BCrkiye_vFinal_O.pdf (02.03.2025).
- Gençay, Sevgili; Fatma Didem, “Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Karşılıklı Mahfuz Alanları Meselesi”, Ed. Oktay Uygun, Egemen Esen, *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi - Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020, ss. 237-274.
- İfade Özgürlüğü Derneği, *Siber Güvenlik Kanunu Teklifi: Tehlikenin Farkında Mısınız?*, 16.01.2025, <https://ifade.org.tr/siber-guvenlik-kanunu-teklifi-tehlikenin-farkinda-misiniz/> (15.02.2025).
- İriş, Halil İbrahim, *Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atanmaları, Nitelikleri ve Görevlerinin Sona Ermesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2020.
- Kağıtçıoğlu, Mutlu, “Türk Kamu Personel Rejiminin Durumu: Türbülans Zamanları”, *Prof. Dr. Saim Üstündağ Anısına Seçme Yazılar*, Dora, 2024.
- Kaman, Nur, “Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Kamu Personel Hukukuna Etkileri”, *Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyum Bildiri Kitabı*, Marmara Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2019, ss. 85-95.
- Kaman, Nur, “Kamu Personeli”, Ed. Nur Kaman, *İdare Hukuku*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2024, ss. 405- 413.
- Kanadoğlu, Osman Korkut; Duygun, Ahmet Mert, *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2025.
- Karasoy, Hasan Alpay; Babaoğlu, Pelin, “Türkiye’de Siber Güvenlik: Yasal ve Kurumsal Altyapı”, *Yasama Dergisi*, Sayı 44, Temmuz-Aralık 2021.

- Koç, Meltem, *Cumhurbaşkanı'nın Düzenleme Yetkisi Açısından Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atanma Usul ve Esasları*, Yüksek Lisans Tezi, Ulusal Tez Merkezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2022.
- Kurnaz, Işıl, "Dijital Disiplin Toplumundan Dijital Gözetim Toplumuna Doğru Anayasa Mahkemesi'nin Bir Katkısı mı? Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın Yetkisine Dair 14 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasallık Denetimine Dair Bir İnceleme", *Anayasa Hukuku Dergisi*, Cilt 10, Sayı 20, 2021, ss. 489-506.
- Özdemir, Halit Eyüp, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Çerçevesi", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 1, 2019, ss. 265-282.
- Passeron, Serge; Trotabas, Louis, *L'autonomie de gestion des établissements publics nationaux*, LGDJ, Paris, 1968.
- Regourd, Serge, *L'acte de tutelle en droit administratif*, LGDJ, Paris, 1982.
- Sever, Dilşad Çiğdem, "Cumhurbaşkanının Teşkilatlanma Konusundaki Yetkileri ya da 'Parthenogenesis' Olmak", Ed. Oktay Uygun, Egemen Esen, *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi - Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020, ss. 353-389.
- Sever, Dilşad Çiğdem, *Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İdare Hukukunda Kanuna Dayanma İlkesi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021..
- Sobacı, Mehmet Zahid; Köseoğlu, Özer, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Üst Kademe Yöneticiler", İstanbul, SETA, 2018, <https://www.setav.org/rapor/rapor-cumhurbaskanligi-hukumet-sisteminde-ust-kademe-yoneticileri> (15.02.2025).
- Tansuğ, Çağla, *İdari Faaliyetlerde İşlenen Kişisel Verilerin İdare Tarafından Korunması*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2023.
- Tekinsoy, Ayhan, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Yürütmenin Mahfuz Düzenleme Yetkisi Açısından Değerlendirilmesi", Ed. Oktay Uygun, Egemen Esen, *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi - Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020, ss. 389-413.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu, 7545 § (2025).
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, *Anasayfa*, <https://cbddo.gov.tr/> (14.03.2025).
- Veale, Michael; Brown, Ian, "Cybersecurity", *Internet Policy Review*, Cilt 9, Sayı 4, 2020, ss. 1-22.
- Yavuz-Yayla, Ebru, "Yeni Siyasal Rejimin Alameti Farikası Olarak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Anayasa Mahkemesi", Ed. Osman Korkut Kanadoğlu, Merve Duysak, Ahmet Mert Duygun, Güray Türker, *Anayasa Mahkemesinin Temel Kararları Cilt I*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2024.
- Yıldırım, Turan, "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt 23, Sayı 2, 2017, ss. 13-28.
- Yıldırım, Turan, *Türkiye'nin İdari Teşkilatı*, 5. Bası, Alkım, İstanbul, 2007.
- Yücel, Bülent, "Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sisteminin' Anayasal Kurgusu", *Anayasa Hukuku Dergisi*, Cilt 13, Sayı 26, 2024, ss. 285-320.